

Protocol School en Scheiding

Dit protocol:

- legt uit wie voor de wet ouder van een kind is;
- formuleert een aantal richtlijnen waar de school zich aan zal houden, ter voorkoming van misverstanden;
- beschrijft de wettelijke verplichtingen van de school omtrent de informatievoorziening aan ouders;
- beschrijft de gevolgen en mogelijke hulp voor het kind;
- beschrijft de rol van de leerkracht

Wie zijn ouders van een kind?

In dit protocol wordt over ouders gesproken die volgens de wet vader of moeder zijn. Daarmee bedoelen we meestal de biologische moeder en vader, maar dat zijn niet altijd de ouders in de zin van de wet.

De moeder van het kind is de vrouw;

- uit wie het kind is geboren;
- de vrouw, die staande een huwelijk is getrouwd of een samenlevingscontract heeft met de vrouw uit wie het kind is geboren;
- die het kind heeft geadopteerd.

De vader is in ieder geval:

- de man die met de moeder getrouwd was (is) toen (als) het kind geboren was (is);
- de man met wie de moeder een samenlevingscontract heeft gesloten
- de man die het kind heeft erkend of geadopteerd;
- de biologische vader
- de man wiens vaderschap door de rechter is vastgesteld.

Wat is ouderlijk gezag?

In Nederland staan alle minderjarigen (kinderen onder de 18 jaar) onder gezag. Meestal hebben de ouders samen het gezag. Het gezag kan ook worden uitgeoefend door één ouder. Als ouders scheiden behouden zij in principe beiden het gezag over het kind. Als een ander dan de ouder(s) het gezag uitoefent, wordt dit voogdij genoemd.

Co-ouderschap

Bij co-ouderschap delen de ouders, die zijn gescheiden de dagelijkse verzorging en de opvoeding van hun kind. Het kind woont een deel van de tijd bij de ene ouder en een deel bij de andere ouder.

Co-ouderschap staat niet in de wet beschreven.

Bij co-ouderschap moeten ouders wel een keuze maken voor een hoofdverblijfplaats van het kind. School hanteert hierbij het adres waarop het kind bij de gemeente ingeschreven staat. De school ontvangt de regeling hieromtrent van de ouders en kan er zodoende rekening mee houden met wie het kind wordt meegegeven naar huis. Indien er

andere afspraken worden gemaakt, wil de school hiervan een afschrift met de handtekening eronder van beide ouders.

Pleegouderschap

Als er sprake is van pleegouderschap neemt school altijd contact op met Bureau Jeugdzorg.

Het schoolprotocol bij scheiding van ouders

1. Inleiding

De school informeert ouders over de prestaties en het welbevinden van hun kind. Ons uitgangspunt is dat het belang van het kind voorop staat en dat dit belang er doorgaans het meeste mee is gediend als beide ouders goed op de hoogte zijn van wat er op school gebeurt.

2. Na de scheiding

Na een scheiding kan de verantwoordelijkheid rondom de opvoeding en verzorging van hun kind op verschillende manieren zijn geregeld.

Bijvoorbeeld:

- beide ouders zijn met het ouderlijk gezag belast en hebben afspraken omtrent opvang over de verdeling van de zorgtaken (co-ouderschap),
- een van de ouders is met de dagelijkse zorg belast,
- er is maar één ouder met ouderlijk gezag belast.
- De rechter doet hierover een uitspraak.

Naast de wijze waarop verantwoordelijkheden zijn geregeld kan ook de wijze waarop het onderlinge contact plaatsvindt verschillen:

Hoofdregel is dat de ouders elkaar informeren.

- ouders houden contact met elkaar, ook over het onderwijs aan hun kind,
- Los van bovenstaande hebben beide ouders, die met het gezag zijn bekleed recht op alle informatie inzake hun kind.
- Een ouder die niet met het gezag is bekleed, heeft alleen recht op belangrijke informatie het kind betreffende en waarover de school vanuit hun professionele informatie heeft

Omdat de school in praktijk met al deze verschillende situaties te maken heeft wordt een aantal regels gehanteerd om de informatievoorziening ten behoeve van gescheiden ouders goed te laten verlopen.

Voor onze werkwijze is op de eerste plaats leidend wat daarover wettelijk is vastgelegd (Burgerlijk Wetboek, boek 1 art 377c)

3. Vragenlijst

De school vraagt alle ouders aan te geven wie het gezag over het kind heeft: beiden of een van hen.

De school vraagt aan niet-samenwonende ouders om een vragenlijst in te vullen. Het doel van de vragenlijst is praktische informatie verkrijgen over het woonadres van de ouders en over de wijze waarop ouders hun ouderschap na de scheiding hebben geregeld, teneinde misverstanden te voorkomen. De afspraken zijn meestal door de rechter vastgelegd, een kopie van de uitspraak wordt aan de vragenlijst gehecht

Wanneer een van beide ouders, die met het gezag is belast, weigert de aanmelding van de leerling te ondertekenen, is een uitspraak van de rechter nodig om de aanmelding tot stand te laten komen.

4. Informatieverstrekking bij gezamenlijk gezag/ twee gezaghebbende ouders

- 4.1. School verstrekt, indien er sprake is van twee gezaghebbende ouders, altijd gelijke informatie over de vorderingen en ontwikkelingen van het kind aan beide ouders. Indien dit mondeling is, gebeurt dat in een gezamenlijke sessie.
- 4.2. De school gaat er in eerste instantie van uit dat het de verantwoordelijkheid is van de ouders zelf om de informatie aan elkaar door te geven. De ouders blijven immers samen verantwoordelijk voor de zorg voor hun kind. Indien er sprake is van voogdijschap/ gezamenlijk voogdijschap, zal de informatie verstrekt worden, zoals is vastgesteld in de toewijzing.

Schoolbrieven en schoolgids zijn op de website van de school te lezen. Informatie over de groep en de schoolbrieven worden per mail verstuurd. Deze informatie gaat, indien een mailadres is doorgegeven, naar beide gezaghebbende ouders. Rapporten kunnen op verzoek in tweevoud worden ontvangen.

5. De niet met het gezag belaste ouder

Indien er geen gezamenlijk gezag is, blijft de niet met gezag belaste ouder recht hebben op informatie over hun kind. Deze informatie is beperkt en betreft alleen belangrijke feiten en omstandigheden, zoals informatie over schoolvorderingen en eventuele sociaalpedagogische ontwikkelingen op school.

Hoe kan deze ouder informatie krijgen:

- 6.1 De met het gezag belaste ouder dient de andere ouder op de hoogte te houden van gewichtige aangelegenheden die het kind betreffen (artikel 1:377b BW)
- 6.2 De niet met gezag belaste ouder heeft ook recht op informatie, die de school uit hoofde van haar professie heeft; het betreft dan alleen belangrijke feiten over het kind.

6. Parnassys

Beide ouders krijgen een inlogcode voor Parnassys.

Als er een schoolmail via Parnassys verstuurd wordt, gaat deze op naam van het kind en dus naar beide ouders.

Gespreksverslagen komen in Parnassys en kunnen door beide ouders via het ouderportaal worden gelezen. In deze verslagen komt alleen informatie over en in het belang van het betreffende het kind te staan.

7. Ouderavonden, gesprekken over het kind

In principe nodigt de school beide ouders uit voor ouderavonden of voor gesprekken over het kind (bijvoorbeeld rapportbesprekingen). De school gaat ervan uit dat de ouders gezamenlijk komen in het belang van hun kind en over hun eigen problemen heen stappen. Het voordeel hiervan is voorts dat beide ouders exact dezelfde informatie ontvangen.

8. Nieuwe partners / stiefouders

Eventuele nieuwe partners van ouders hebben in principe geen recht op informatie. Dit is anders wanneer de andere ouder een verklaring van geen bezwaar heeft getekend. (opmerking: wanneer sprake is van "family-life" kan de nieuwe partner wel recht op informatie hebben. Het gaat dan alleen om belangrijke informatie.

9. Onderlinge problemen tussen ouders

De school is primair gericht op onderwijs. De school zorgt, in het belang van het kind, voor situaties waarbij onder meer veiligheid en rust van het kind wordt gewaarborgd. Om die reden is het niet toegestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten. De school is immers geen apertij in een conflict tussen ouders.

10. Onpartijdigheid

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Informatie over het kind zal aan de ouder gegeven worden die met het gezag is belast. Indien er sprake is van twee gezaghebbende ouders aan beide ouders. Informatie over het kind zal niet aan anderen dan aan ouders (volgens art. 1:377 c van het Burgerlijk Wetboek) worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties als het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de schoolarts.

11. Wijziging geslachtsnaam

Het komt soms voor dat een ouder ten gevolge van een (echt)scheiding een andere achternaam (geslachtsnaam) van het kind opgeeft aan school. Bijvoorbeeld de meisjesnaam van de moeder of die van een nieuwe partner. Dat is echter niet mogelijk zonder dat daartoe eerst een verzoek tot naamswijziging bij de rechter wordt ingediend. In ieder geval zal de school niet toestaan dat het kind wordt ingeschreven onder een andere naam dan de officiële, zonder dat beide ouders het daarover eens zijn dan wel nadat de rechter in de geslachtsnaamwijziging heeft toegestemd.

Tenslotte

Het welzijn van het kind staat voor school altijd voorop. Bij verschil van inzicht tussen ouder(s) en school verwijzen wij naar de gebruikelijke klachtenprocedure als genoemd op de website: <https://rkscholenvdmh.nl/home/klachtenregeling>

Vastgesteld op 26-09-2016

Bijlagen:

Burgerlijk Wetboek 1

Artikel 3

1. De graad van bloedverwantschap wordt bepaald door het getal der geboorten, die de bloedverwantschap hebben veroorzaakt. Hierbij telt een erkenning, een gerechtelijke vaststelling van het vaderschap of een adoptie als een geboorte.
2. Door het huwelijk of door geregistreerd partnerschap ontstaat tussen de ene echtgenoot dan wel de ene geregistreerde partner en een bloedverwant van de andere echtgenoot dan wel de andere geregistreerde partner aanverwantschap in dezelfde graad als er bloedverwantschap bestaat tussen de andere echtgenoot dan wel de andere geregistreerde partner en diens bloedverwant.
3. Door ontbinding van het huwelijk wordt de aanverwantschap niet opgeheven.

Artikel 245

1. Minderjarigen staan onder gezag.
2. Onder gezag wordt verstaan ouderlijk gezag dan wel voogdij.
3. Ouderlijk gezag wordt door de ouders gezamenlijk of door één ouder uitgeoefend. Voogdij wordt door een ander dan een ouder uitgeoefend.
4. Het gezag heeft betrekking op de persoon van de minderjarig, het bewind over zijn vermogen en zijn vertegenwoordiging in burgerlijke handelingen, zowel in als buiten rechte.
5. Het gezag van de ouder die dit krachtens artikel 253sa of krachtens een rechterlijke beslissing overeenkomstig artikel 253t samen met een ander dan een ouder uitoefent, wordt aangemerkt als ouderlijk gezag dat door ouders gezamenlijk wordt uitgeoefend, tenzij uit een wettelijke bepaling het tegendeel voortvloeit.

Artikel 251

1. Gedurende hun huwelijk oefenen de ouders het gezag gezamenlijk uit.
2. Na ontbinding van het huwelijk anders dan door de dood of na scheiding van tafel en bed blijven de ouders die gezamenlijk het gezag hebben, dit gezag gezamenlijk uitoefenen, tenzij de rechter op verzoek van de ouders of een van hen in het belang van het kind bepaalt dat het gezag over een kind of de kinderen aan een van hen alleen toekomt.
3. De beslissing op grond van het tweede lid wordt gegeven bij de beschikking houdende scheiding van tafel en bed, echtscheiding dan wel ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed of bij latere beschikking. Totdat het gezag van één van beide ouders aanvangt, komt dit toe aan degene die ook tijdens het geding het gezag uitoefende, zulks met dezelfde bevoegdheden en onder dezelfde verplichtingen als deze toen had.
4. Indien een beslissing op grond van het tweede lid niet alle kinderen der echtgenoten betrof, vult de rechtbank haar aan op verzoek van een der ouders, van de raad voor kindbescherming of ambtshalve.

Artikel 377b

1. De ouder die met het gezag is belast, is gehouden de niet met het gezag belaste ouder op de hoogte te stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en deze te raadplegen - zo nodig door tussenkomst van derden - over daaromtrent te nemen beslissingen. Op verzoek van een ouder kan de rechter ter zake een regeling vaststellen.
2. Indien het belang van het kind zulks vereist kan de rechter zowel op verzoek van de met het gezag belaste ouder als ambtshalve bepalen dat het eerste lid van dit artikel buiten toepassing blijft.
3. Artikel 377e is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 377c

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 377b van dit boek wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.
2. Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt. De rechter wijst het verzoek in ieder geval af, indien het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

Artikel 377e

De rechtbank kan op verzoek van de ouders of van een van hen een beslissing inzake de omgang alsmede een door de ouders onderling getroffen omgangsregeling wijzigen op grond dat nadien de omstandigheden zijn gewijzigd, of dat bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan.

Vormen ouderlijk gezag:

Er zijn verschillende vormen van gezag. Zo kunt u ouderlijk gezag, gezamenlijk ouderlijk gezag, gezamenlijk gezag (ouder en niet-ouder), voogdij (één voogd) of gezamenlijk voogdij over een kind hebben.

Ouderlijk gezag (1 ouder)

Ouderlijk gezag is gezag dat wordt uitgeoefend door 1 ouder. U kunt bijvoorbeeld als moeder alleen het gezag hebben als de vader het kind niet heeft erkend. Ook kan de rechter het gezag aan u alleen hebben toegewezen.

Gezamenlijk ouderlijk gezag (2 ouders)

Wanneer ouders samen het gezag uitoefenen, heet dat gezamenlijk ouderlijk gezag. Ouders die met elkaar getrouwd zijn, krijgen automatisch gezamenlijk ouderlijk gezag, bij een geregistreerd partnerschap moet de vader eerst het kind erkennen.

In andere gevallen moet u gezamenlijk ouderlijk gezag aanvragen bij de rechtbank.

Gezamenlijk gezag (ouder en niet-ouder)

Als u gezag uitoefent met iemand die niet de (biologische) ouder van uw kind is, heet dit gezamenlijk gezag. Dit kan bijvoorbeeld uw vriend of vriendin zijn met wie u samen uw kind verzorgt en opvoedt. Het gezag van de niet-ouder weegt even zwaar als het gezag van de ouder. U heeft dezelfde rechten en plichten.

Voogdij

Voogdij is gezag over minderjarige kinderen dat iemand anders dan de ouders uitoefent. Bijvoorbeeld als de ouders allebei zijn overleden. Ook een voogdij-instelling, zoals Bureau Jeugdzorg, kan de voogdij over een kind hebben.

Gezamenlijke voogdij

Gezamenlijke voogdij wordt uitgeoefend door de voogd en zijn of haar partner. Het gaat hier om 2 niet-ouders. Ook twee mannen of 2 vrouwen kunnen samen voogd zijn.

Bronnen

Eigenaar: Ministerie van Veiligheid en Justitie

Gevolgen en mogelijke hulp voor het kind

De gevolgen van een echtscheiding voor een kind zijn erg ingrijpend. Kinderen kunnen gevoelens van schuld ervaren en krijgen last van loyaliteitsproblemen. De veranderingen in het kind worden dan zichtbaar op school.

Mogelijke gevolgen op korte termijn:

- Concentratieproblemen
- Stil en teruggetrokken gedrag
- Slechtere leerprestaties
- Gedragsproblemen
- Onzekerheid
- Huilen
- Faalangst
- Lager zelfbeeld
- Problemen met sociale relaties
- Scheidsrechter voor ouders

Mogelijke gevolgen op lange termijn:

- Lager eindniveau opleiding
- Groter risico op depressie
- Psychische problemen
- Ontbreken van rolmodel
- Zwakkere band met ouder(s)
- Groter eigen scheidingsrisico

Rol leerkracht betreffende het kind:

De rol van de leerkracht is van wezenlijk belang. Het kind zit het grootste gedeelte van de dag op school. Het kind moet zich op school veilig kunnen voelen.

De leerkracht toont betrokkenheid voor het kind, voor de veranderende thuissituatie, voor de gevolgen die de ouders ondergaan bij een (aanstaande) echtscheiding.

Belangrijk:

Kies geen partij voor vader of moeder. Blijf neutraal!!!!!!

Van de leerkracht wordt verwacht dat hij/zij het kind goed volgt en gedragsveranderingen signaleert.

Praten met het kind is belangrijk. Het kind moet weten dat hij/zij altijd bij de leerkracht terecht kan.

Wat moet/kan je doen:

- ✓ Informeer het kind dat het geen kant hoeft te kiezen. Het kind mag van beide ouders houden
- ✓ Maak het kind duidelijk dat er altijd ruimte is voor de gevoelens die zij ervaren. Ook verdriet hoort daarbij
- ✓ Vraag of het kind wel hulp of ondersteuning wil krijgen van jou
- ✓ Praktische zaken spelen vaak een belangrijke rol. Bespreek deze veranderingen met het kind
- ✓ Maak duidelijke afspraken met het kind wanneer het bij jou terecht kan
- ✓ Laat je niet storen tijdens een gesprek. Luister aandachtig en neem er de tijd voor
- ✓ Probeer het kind zelf oplossingen te laten bedenken. Je kan beter doorvragen, dan klinkklare oplossingen aan te dragen

- ✓ Benoem de situatie zoals deze is. Moeilijke onderwerpen moeten ook bespreekbaar gemaakt kunnen worden
- ✓ Bewaak je eigen grens tussen betrokkenheid en hulpverlener
- ✓ Stel even wat lagere eisen aan het kind
- ✓ Houd oog voor andere oorzaken van problemen

Wat moet/mag je niet doen:

- ✓ Dramatiseren of meehuilen
- ✓ Bagatelliseren of zeggen "het komt wel goed"
- ✓ Zeggen dat het kind niet de enige is met deze problemen
- ✓ Vertellen hoe het kind met haar/zijn gevoelens om moet gaan
- ✓ Een voorgedrukt boekje over echtscheiding geven
- ✓ Valse hoop geven: het kan altijd nog goed komen
- ✓ Een oordeel geven over de situatie en daarmee ook de ouders beoordelen
- ✓ Zeggen dat het zo heeft moeten zijn
- ✓ Het totale gedrag van het kind herleiden tot de echtscheiding
- ✓ Overdreven aandacht geven aan het kind

Rol leerkracht betreffende de ouders:

Een goed contact tussen school en ouders is in het belang van het kind.

Hoe werk je samen met ouders die gescheiden zijn:

- Het kind ten allen tijde centraal stellen
- Ouders wijzen op hun verantwoordelijkheden wat betreft het welzijn van hun kind
- In geval van een slechte onderlinge verstandhouding ouders wijzen op de effecten hiervan op hun kind
- Geen partij kiezen en geen ruimte geven voor strijd tussen beide ouders
- Geen ruimte geven om over de andere ouder te klagen vanuit begrip voor de ouder
- Deel je zorgen over het kind met beide ouders

Mogelijke hulp voor kind en ouders

Namen van instanties:

- Maatschappelijk werk
- Buurtteam
- Huisarts
- Mediator
- KIES, spel- en praatgroep voor kinderen in/na een echtscheidingsituatie.